

R15 - Den akademiske frihed er under pres

Forslagsstillere:

Brian Arly Jacobsen, Dirk M. Schertges, Anders Milhøj, Frederik Hertel, Janne Gleerup, Susanne Mossin

Resolution:

Den akademiske frihed er under pres. Gennem de seneste par årtier har videnskabeligt personale på universiteter i Danmark oplevet, at den akademiske frihed og institutionelle selvbestemmelse er kommet under stærkt pres. Reformen inden for de videregående uddannelser, dimensioneringer, nedlæggelser og sammenlægninger af uddannelses- og forskningsinstitutioner finder sted med stigende intensitet. DM mener, at disse processer har konsekvenser for forskning, undervisning, ansatte og studerende, og de ansvarlige politikere bør tage ansvar for at mindske de u hensigtsmæssige konsekvenser for forskning, undervisning, ansatte og studerende. Frihed til forskning og læring er en uomtvistelig forudsætning for videreudviklingen af et moderne demokratisk samfund. I vidensamfundet er det nødvendigt, at uddannelse og forskning udfolder sig på en integreret, innovativ, kreativ og kritisk måde; under forhold, der respekterer det kollegiale medansvar og den enkeltes forskningsfrihed. DM kræver, at Danmarks regering efterlever Europarådets anbefalinger vedrørende akademisk frihed og uddannelsespersonale på de videregående uddannelser. Anbefalingerne omfatter blandt andet, at universiteter skal være steder med frihed for ytring, tænkning, læring, forskning og akademisk frihed i det hele taget. Akademisk frihed kan ikke isoleres fra institutionel autonomi eller fra studerendes og personales deltagelse i forvaltningen af de videregående uddannelser. Det forudsætter reel medbestemmelse for ansatte og studerende i styrelsen af universiteterne. På baggrund af en stigende bekymring for den akademiske frihed i Danmark, opfordrer vi regeringen og folketinget til at nedsætte en bredt repræsenterende forskningsfrihedskommission i lighed med den norske med mandat til at undersøge forskningens vilkår i Danmark. En sådan kommission er nødvendig for at sikre, at forskningen fortsat kan bidrage til samfundets udvikling, og bør som minimum undersøge vilkårene for:

- Friheden til at forfølge forskningens egne interesser, herunder frihed til valg af tematik, spørgsmål, teori, metode og til deling og offentliggørelse af resultater
- Friheden til at deltage aktivt som en kritisk stemme i den offentlige debat
- Friheden fra ekstern indgriben, inkl. direkte politisk eller erhvervs mæssig indblanding i forskningsområder og forskningsbaserede indspark i den frie akademiske debat
- Friheden fra at frygte for fremtidige muligheder i universitetsverdenen og for sin ansættelse i forbindelse med valg af forskningsområde eller kritik af interne eller eksterne beslutningstagere
- En revision af Universitetsloven fra 2003, som skal have fokus på forbedring af rammevilkår og ledelsesstruktur til sikring af en mindre topstyret og enerådlig ledelsesform; mere

akademisk frihed; og et brud med en tavshedskultur, der risikerer at spænde ben for nytænkning og kreativitet.